

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول الفقه (اجتماع امر و نهی)

نتیجه بحث اجتماع امر و نهی

جلسه ۲۴۲

استاد نجار زاده

توضیح جلسه قبل:

وقتی می‌گوئیم حکم از عنوان به معنوی سرایت نموده و نیز تعدد عنوان موجب تعدد معنوی نمی‌شود؛ از نظر ما، موضوع اجتماع امر و نهی در شیئی واحد منقح شده؛ لاجرم از راه قیاس استثنائی این طور بیان می‌کنیم:

صغری:

وقتی به واسطه سوء اختیار، عنوان مأموریه و منهی عنه در شیئی واحد اجتماع نمودند؛ در صورتی که امر و نهی هر دو فعلی باشند، لازمه‌اش این است که امر و نهی در شیئی واحد اجتماع کرده باشند.

کبری:

ولی اجتماع امر و نهی در شیئی واحد امکان ندارد (کبری مذکور عقلی بوده و در غیر این مسئله باثبات رسیده است).

نتیجه:

پس امر یا نهی، به فعلیت خود نمی‌تواند باقی باشد.

قیاسی که ذکر شد، از قبیل قیاس استثنائی بوده که در آن، نقیض تالی استثناء شده؛ در نتیجه بواسطه‌اش نقیض مقدم یعنی عدم بقاء امر و نهی به نحو فعلیت با هم ثابت می‌شود.

و اما بنابر رأی قائلین به جواز اجتماع، مورد التقاء و اجتماع عنوانین از صغری بودن برای کبری مذکور خارج می‌باشد؛ زیرا طبق این قول، مجمع‌العنوانین موردی نیست که در آن امر و نهی اجتماع کرده باشند.